

Introducció a la sociologia

Codi: 101275

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500256 Antropologia Social i Cultural	FB	1	1

Professor/a de contacte

Nom: Miquel Fernández González

Correu electrònic: Miquel.Fernandez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Marta Rovira Martínez

Prerequisits

No existeixen prerequisits específics per cursar aquesta assignatura

Objectius

L'objectiu de l'assignatura és oferir una primera introducció als conceptes bàsics de la disciplina i a la perspectiva sociològica.

No es pretén abordar totes les implicacions que té aquesta disciplina, sinó oferir les bases de la perspectiva sociològica per tal de poder analitzar els aspectes bàsics de l'estructura social i les desigualtats. Després d'una breu introducció a la perspectiva sociològica, marca de la disciplina, el programa se centra en primer lloc en el procés de socialització i les implicacions que té en la relació dialèctica individu-societat. En segon lloc, s'aborda els aspectes clau per a la comprensió de l'estructura social, vinculant-hi la qüestió del poder i del control social, a través dels pares fundadors de la sociologia: Marx, Weber i Durkheim. En tercer lloc, s'explica com els processos vinculats a la construcció social de la identitat estan immersos en estructures socials, de poder i de control. Finalment, s'exploren les grans qüestions actuals sobre l'estructura de desigualtats en el món global: el canvi en l'estructura de classes i la creació de noves formes d'identitat.

Competències

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar un fet d'actualitat relacionant-lo amb els seus antecedents històrics.
2. Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
3. Descriure el marc estructural de la vida en societat.
4. Descriure els fenòmens socials de manera teòricament rellevant, tenint en compte la complexitat dels factors implicats, de les seves causes i dels seus efectes.
5. Elaborar un treball individual en el qual s'explíciti el pla de treball i la temporalització de les activitats.
6. Exposar els components que incideixen en la inserció d'un individu a la societat: la família, l'educació, els mitjans de comunicació, la cultura, la religió i la ideologia.
7. Identificar les idees principals d'un text sobre la matèria i fer-ne un esquema.
8. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
9. Interpretar els esdeveniments del món actual a partir de la diversitat física, econòmica, social i cultural.
10. Participar en debats sobre fets històrics i actuals respectant les opinions dels altres participants.

Continguts

Tema 1: La perspectiva sociològica

- La perspectiva sociològica
- La sociologia com a pràctica i com a saber

Tema 2: Com ens fem socials? Dialèctica individu i societat.

- Socialització primària i socialització secundària
- Altres significatius i altres generalitzats
- Identitat i rol
- Institució social
- Llibertat i rutina
- Interiorització i objectivació
- Normalitat, etiquetació i control social.

Tema 3: Quin lloc ocupem en l'escenari del món? Estructura social, poder i control.

- Classe social, estatus i estratificació
- Estructura i divisió social a través dels clàssics de la sociologia (Marx, Durkheim i Weber)
- Una mirada contemporània a les classes socials: Pierre Bourdieu

Tema 4: La construcció social de la identitat: modernitat i institucionalització.

- La modernitat i la institucionalització de la identitat nacional
- Els processos d'individuació en la modernitat i l'acció social col·lectiva
- Poder i legitimitat

Tema 5: Processos de canvi en el món contemporani (postmodernitat, globalització i diversitat)

- Noves i velles desigualtats: les classes socials al segle XXI
- Identitat i diversitat en el marc de la globalització

Metodologia

La docència s'articula a partir de dos tipus de sessions a l'aula: Classes magistrals a càrrec del docent i els seminaris, on es realitzen exercicis pràctics i les lectures per part de l'alumnat.

Les classes magistrals s'orienten a la presentació per part del professor dels conceptes i arguments centrals de la matèria en els diferents continguts del programa. Totes les classes promouran la participació activa de l'alumnat a partir de preguntes per al debat.

Els seminaris són espais de treball sobre els continguts de l'assignatura a partir de lectures i exercicis pràctics que ha de fer l'alumnat.

Així, les activitats formatives seran de diferents tipus

- Assistència a classe i participació en els debats
- Lectures obligatòries
- Treballs individuals i en grup

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classe Magistral	50	2	3, 4, 6, 9
Tipus: Supervisades			
Presentacions en seminaris	1	0,04	6, 10
Treballs en grup	24	0,96	1, 2, 4, 6, 9, 10
Tipus: Autònomes			
lectures	75	3	1, 2, 5, 7, 8

Avaluació

L'avaluació consta de dues parts:

1. Avaluació continuada d'acord amb el ritme de desenvolupament del programa (60%):
 1. Un treball inicial, en parella, prenent com a base un text proporcionat per la professora i utilitzant els conceptes de l'assignatura (20%).
 2. Un treball en grup (3 persones) aplicant els conceptes de les unitats 1, 2, 3 i 4. (20%).
 3. Exercicis pràctics i comentaris de lectura realitzats a l'aula. (20%)
2. Un examen final amb sis preguntes breus a resoldre sobre tot el temari de l'assignatura (40%)

Per poder presentar-se a la prova de l'examen final cal haver seguit l'avaluació continuada (és a dir, haver participat a les classes, haver presentat els dos treballs pràctics i l'exercici de comentari de lectura a l'aula). En cas contrari, l'alumne/a serà considerat/da "no avaluable". Igualment, si tenint les condicions per fer-ho, l'alumne/a no es presenta a l'examen final, constarà automàticament com a "no avaluable".

En cas que la mitjana de l'avaluació continuada i l'examen final no arribés a la nota de 5, es considerarà que l'alumne/a ha suspès l'avaluació.

Per participar en l'examen de recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total. L'estudiant suspès té dret a recuperació si ha tret en el conjunt de l'avaluació una nota superior a un 3,5. La recuperació de qualsevol de les parts suspeses consistirà en un examen. La nota màxima final que es pot aconseguir, si es supera l'examen de recuperació, serà un 5.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

IMPORTANT

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació (com el plagi o similars), es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
1. Un treball inicial, en parella, prenent com a base un text proporcionat per la professora i utilitzant els conceptes de l'assignatura.	20%	0	0	2, 4, 5, 6, 7, 8, 9
2. Un treball en grup (3 persones) aplicant els conceptes de les unitats 1, 2, 3 i 4.	20%	0	0	1, 2, 3, 4, 6, 10
3. Exercicis pràctics i comentaris de lectura realitzats a l'aula.	20%	0	0	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
4. Examen final amb preguntes a resoldre sobre tot el temari de l'assignatura.	40%	0	0	1, 3, 4, 6, 8, 9

Bibliografia

Bibliografia obligatòria

Dossier de lectures obligatòries de l'assignatura.

Bibliografia recomanada

Berger, Peter L. (1995). *Invitació a la sociologia : una perspectiva humanística* / Peter L. Berger (4a ed.). Barcelona : Herder, 1995.

Mills, C. Wright (1992). *La Imaginació sociològica* / C. Wright Mills (2a ed.). Barcelona : Herder, 1992.

Altres lectures (articles, entrevistes, documentals, etc.) recomanades a les classes pràctiques de l'assignatura.

Bibliografia de consulta

Bauman, Zygmunt (2000). *Líquid modernity*. Cambridge: Polity Press.

Becker, Howard. (2009) *Outsiders*. Buenos Aires: Siglo XXI.

Bourdieu, Pierre. i Wacquant, Loïc J.D. (1994) *Per a una sociologia reflexiva*. Barcelona: Herder.

- Bourdieu, Pierre (1999). *La miseria del mundo*. Editorial Akal.
- Cardús, S., & Estradé, A. (2005). *La Mirada del sociòleg : què és, què fa, què diu la sociologia* / Salvador Cardús i Ros (coordinador) ; Antoni Estradé i Saltó ... [et al.]. Barcelona : Proa,.
- Castles, Stephen; de Haas, Hein; Miller, Mark J. (2009). *The Age of Migration*. Guilford Press
- Claval, Paul (1991 [1980]). *Els mites fundadors de les ciències socials*. Barcelona: Herder.
- Elías, Norbert (1982) *Sociología fundamental*. Barcelona: Gedisa.
- Espinet, Francesc i Tresserras, Joan Manuel (1999). *La genèsi de la societat de masses a Catalunya, 1888-1939*. UAB.
- Fernández, Miquel (2014) *Matar al Chino. Entre la revolució urbanística y el asedio urbano en el Barriodel Raval de Barcelona*. Barcelona: Virus Editorial
- Fernández, Miquel (2018) Revelar la violència, denunciar el mal. Crítica als fonaments morals de les intervencions urbanístiques al Raval de Barcelona, *Arxiu d'Etnografia de Catalunya*, n.º 18, 2018, 243-266 | DOI: 10.17345/aec18.243-266 ISSN: 0212-0372 - EISSN: 2014-3885 - <http://antropologia.urv.cat/revistarxiu>
- Freud, Sigmund. (1930/2008) *El malestar de la civilització*. Girona: Accent Editorial. Traducció i pròleg de Josep Maria Terricabras.
- Fausto-Sterling, Anne. (2000). *Cuerpos sexuados*. Barcelona: Melusina.
- Giddens, A. (1985 [1971]) "Diferenciación social y división del trabajo", a *El capitalismo y la moderna teoría social*, Barcelona: Labor: pp. 361-86.
- Heller, Agnes. *Què és la «postmodernitat» un quart de segle més tard*. Conferència celebrada el 15 de març de 2006, en el marc de les jornades «Visions creuades, visions de canvi. Ciutats i regions d'Europa», que van tenir lloc al CCCB el 15 i el 16 de març de 2006.
- Martínez, Xavier i Marín, Antonio. (2016). *Educació i mobilitat social a Catalunya*. Basat en el Panel de Desigualtats de la Fundació Bofill.
- Mauss, Marcel. (1936). "Concepto de la técnica corporal", *Journal de Psychologie*, 32, 3-4.
- Marquès, Josep Vicent (1980). *No és natural*. València: Tres i Quatre.
- Morin, Edgar (1995) *Sociología*. Madrid: Tecnos.
- Muniesa, Bernat (1997). *Orígens i formació de les ciències socials*, Editorial UOC.
- Sassen, Saskia (2007). *Una sociología de la globalización*. Buenos Aires: Katz.
- Sennet, Richard (2006). *La corrosión del carácter*. Barcelona: Anagrama.
- Sennet, Richard (2014) *Juntos (Together)*. Barcelona: Alianza.
- Simmel, Georg. (1908/2001) *El Individuo y la libertad : ensayos de crítica de la cultura*. Barcelona : Península.
- Touraine, Alain (2008). *Penser autrement*. Paris: Fayard.
- Wilson, Edward O. (2012). *La conquista social de la tierra*. Editorial Debate.
- Wittgenstein, Ludwig (1983). *De la certesa*. Barcelona: Edicions 62.
- Williams, Ray. (1958/2008) *Historia y cultura común. Antología*. Madrid: Los libros de la Catarata.
- Wright, Erik O. (1994), *Clases*. Madrid: Siglo XXI.

